

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
Факультет журналістики
Кафедра соціальних комунікацій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК 4. ХУДОЖНЯ ПУБЛІЦИСТИКА
для студентів

Освітньої програми:	Журналістика
Рівня вищої освіти:	першого (бакалаврського) рівня
на здобуття освітнього ступеню:	бакалавр
за спеціальністю:	061 Журналістика
галузі знань:	06 Журналістика

Рівне-2021

Робоча програма **Художня публіцистика**
галузі знань 06 Журналістика, спеціальності: 061 Журналістика

Розробник: **Галич В. М.**, доктор філологічних наук за спеціальністю «Журналістика»,
професор кафедри соціальних комунікацій

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальних комунікацій

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 року

Завідувач кафедри _____ доц. Золяк В. В.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету журналістики

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Голова _____ доц. Золяк В. В.
(підпис)

Гарант освітньої програми «Журналістика» зі спеціальності 061 «Журналістика» у галузі
знань 06 «Журналістика» рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

доц. Золяк В. В. _____
(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузі знань: 06 Журналістика Спеціальність: 061 Журналістика	Вибірковий освітній компонент	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Загальна кількість годин (денна форма навчання) – 180 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4		3-й	3-й
		Семестр	
		5-й	5-й
		6-й	6-й
		Лекції	
		10 /10 год	6/6 год
		Практичні, семінарські	
		20 /20 год	4/8 год
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		30/30	78/78год.
Вид контролю: залік залік			

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «Художня публіцистика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Журналістика».

Мета курсу – ознайомити студентів з традиційними та новітніми теоретичними моделями публіцистики, основними поняттями теорії художньо-публіцистичних жанрів у контексті загальної генології та історії української публіцистики, специфікою об'єкта, предмета та методів вивчення, допомогти їм осмислити зону професійного застосування знань.

Завдання навчальної дисципліни:

- описати теоретичні моделі публіцистики з тим, щоб прогнозувати перспективи її розвитку;
- розкрити специфіку системи жанрів публіцистичного роду, вказати на процеси еволюції ній, з'ясувати фактори, що її зумовлюють;
- проаналізувати мовностилістичні, композиційні та інші особливості кожного жанру в межах груп (літературно-критичні, малі жанри публіцистики, сатиричні, епістолярні), та специфічний прояв у них постмодерної стилістики й дифузних (модифікованих) явищ;
- з'ясувати зміст базових термінів: «письменницька публіцистика», «публіцистика як метажанр», «публіцистичний аналіз», «художня / публіцистична деталь», «образно-публіцистичне мислення», «публіцистичність», «індивідуальний стиль публіциста»;
- поглибити поняття про іронію, сарказм, парадокс у сатиричних жанрах;
- виховувати повагу до давніх історичних традицій української публіцистики, гордості за громадянський подвиг її сподвижників на шляху ствердження незалежності України.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни *студент повинен знати:*

- теорію та історію художньо-публіцистичних жанрів;

- новітні тенденції в еволюції системи художньо-публіцистичних жанрів, зумовлені добою глобалізації інформаційних потоків;
- систему жанрів публіцистики: традиції та новаторство, жанрову еволюцію та фактори, що її спричинили;
- жанрові канони публіцистичних жанрів та шляхи модифікацій;
- зміст термінів: публіцистичний рід, дифузія публіцистичних жанрів, публіцистика як метажанр, письменницька публіцистика, національно-світоглядна публіцистика, художня / публіцистична деталь, індивідуальний стиль, домисел, вимисел; іронія, сарказм та ін.
- жанрове втілення державотворчих мотивів;
- жанри публіцистики в інтернет-ЗМІ;
- особливості таких розділів публіцистики, як епістолярна, сатирична публіцистика та літературна критика літературна.

уміти:

- комплексно й системно аналізувати публіцистичні тексти різних жанрів з урахуванням новітніх методик та суспільно-політичних, культурно-історичних і психологічних факторів;
- застосовувати теоретичні знання в практиці написання різножанрових публіцистичних творів, зокрема використовувати жанрово диференційовані художні прийоми;
- характеризувати сучасні тенденції в системі жанрів публіцистики на матеріалі діяльності національних засобів масової інформації;
- пояснювати жанрову концептуалізацію стратегій діяльності різних видів ЗМІ;
- коментувати жанровий досвід сучасних майстрів публіцистики;
- демонструвати уміння написання різножанрових публіцистичних творів;
- володіти теоретико-методологічними основами дослідження жанрів публіцистики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має сформувати такі **компетентності:**

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК09. Здатність створювати медіапродукт у сфері відображення економічних, правових, політичних питань, питань культури та мистецтва, соціальних питань, питань міжнародних відносин та інших видів діяльності.

Оволодівши курсом, студент повинен набути таких компетентностей:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких **програмних результатів навчання:**

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

ПР 20. Планувати свою роботу та роботу колег, дотримуючись правил і принципів безпечної медіадіяльності на кросмедійних платформах.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Метаприрода та національна маркованість публіцистичних жанрів

Тема 1. Вступ до курсу «Художня публіцистика». Мета, завдання, актуальність, професійна спрямованість курсу. З історії публіцистики. Авторські теоретичні класичні (традиційні) моделі публіцистики: виявлення критеріїв. Новітні теоретичні моделі публіцистики

Тема 2. Публіцистична стаття. Жанри публіцистики в науковій літературі. Жанрові характеристики статті. Особливість публіцистичної статті. Жанрові різновиди

публіцистичної статті (проблемна, оглядова, полемічна, літературно-критична, ювілейна, науково-популярна). Статті в публіцистиці Олесь Гончара: проблематика, поетика. “Нотатки із сьогодення” Олесь Гончара – зразок проблемної статті: канони жанру, засоби аргументації, діалектика факту й образу. Стаття як форма втілення державотворчого мотиву.

Тема 3. Нарис. Актуальність вивчення нарису. Термінологічний зміст поняття. Класифікація. Жанр сучасного нарису: інваріант і модифікації: загальний огляд проблеми. Нарисова творчість Олесь Гончара: знаки доби та індивідуальний стиль

Тема 4. Есе як жанр публіцистики. Жанрова природа есе: історіографія проблеми. Визначення «есе». Історія виникнення та розвиток жанру. Жанрові ознаки есе. Внутрішньожанрова типологія та модифікації есе. Поетика та композиція есе. Есе-мініатюри Володимира Селіванова (Буряка) як зразок публіцистики початку ХХІ століття.

Тема 5. Авторська колонка у системі жанрів публіцистики. Актуальність проблеми. Історія жанру. Жанрово-стильові особливості авторська колонка та модифікації її форм. Аналіз авторських колонок у сучасній українській періодиці.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Жанротворчість як прояв світогляду й світосприйняття авторів

Тема 6. Комунікативна стратегія промови. З історії жанру промови. Державотворчий зміст промов письменників-публіцистів ХХ ст. Промова в публіцистичній творчості Олесь Гончара: комунікативна стратегія. Проблемно-тематичний зміст промов М. Жулинського.

Тема 7. Літературна критики в просторі журналістикознавства. Історіографія питання. Теорія рецензії в параметрах публіцистики. *Рецензія* як соціально-комунікативний феномен у публіцистиці Олесь Гончара. *Передмова як літературно-критичний жанр*. Концепція літературної критики Миколи Жулинського: морально-етичні засади та тематичне розмаїття. Комунікативна стратегія передмов Олесь Гончара

Тема 8. Малі (епістолярні) жанри публіцистики. Теоретичний вступ. Публіцистичний лист, відкритий лист, привітання, заява, звернення: соціально-комунікативні функції, структура змісту та проблематика.

Тема 9. Некролог. Запис до книги музею. Історія жанру некролога. Інтертекстуальність як риса сучасного некролога. Особливість лексики. Поняття про жанр запису до книги музею. Класифікація записів до книги музею. Асоціативні та тематичні зв'язки з іншими творами різних жанрів. Мовностилістична палітра жанру запису до книги музею.

Тема 10. Сатиричні жанри. Сатиричні жанри журналістики: історіографія проблеми. Поняття про сатиру. Фейлетон: історія та теорія жанру. Памфлет: структура змісту та проблематика.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
МОДУЛЬ 1.													
Змістовий модуль 1 Метаприрода та національна маркованість публіцистичних жанрів													
1. Вступ до курсу «Художньо- публіцистичні жанри»	18	2	4		6	6	17	2					15

2. Публіцистична стаття	18	2	4		6	6	17	2				15
3. Нарис	18	2	4		6	6	17		2			15
4. Есе як жанр публіцистики	18	2	4		6	6	17	2				15
5. Авторська колонка у системі жанрів публіцистики	18	2	4		6	6	20		2			18
Разом за змістовим модулем 2	90	10	20		30	30	88	6	4			78
МОДУЛЬ 2.												
Змістовий модуль 2. Жанротворчість як прояв світогляду й світосприйняття авторів												
6. Комунікативна стратегія промови	18	2	4		6	6	19	2	2			15
7. Літературна критика у просторі журналістикознавства	18	2	4		6	6	19	2	2			15
8. Малі (епістолярні) жанри публіцистики	18	2	4		6	6	19	2	2			15
9. Некролог. Запис до книги музею.	18	2	4		6	6	17		2			15
10. Сатиричні жанри публіцистики.	18	2	4		6	6	18					18
Разом за змістовим модулем 2	90	10	20		30	30	92	6	8			78
Усього годин	180	20	40		60	60	180	12	12			156

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н	З.ф.н
	Модуль 1.		-
1.	Вступ до курсу «Художньо-публіцистичні жанри» Традиційні та новітні теоретичні моделі публіцистики	4	-
2.	Публіцистична стаття	4	-
3.	Нарис	4	2
4.	Есе як жанр публіцистики	4	
5.	Авторська колонка у системі жанрів публіцистики	4	2
	Разом за модуль 1	20	4
	Модуль 2		
	Комунікативна стратегія промови	4	2
	Літературна критика в просторі журналістикознавства	4	2
	Малі (епістолярні) жанри публіцистики	4	2
	Некролог. Запис до книги музею	4	2
	Сатиричні жанри публіцистики	4	
	Разом за модуль 2	20	8
	Разом	40	12

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.ф.н	З.ф.н
	Модуль1		
1.	Вступ до курсу «Художньо-публіцистичні жанри» Традиційні та новітні теоретичні моделі публіцистики	6	15
2.	Публіцистична стаття	6	15
3.	Нарис	6	15
4.	Есе як жанр публіцистики	6	15
5.	Авторська колонка у системі жанрів публіцистики	6	18
	Разом за модуль 1	30	78
	Модуль2		
6.	Комунікативна стратегія промови	6	15
7.	Літературна критика в просторі журналістикознавства	6	15
8.	Малі (епістолярні) жанри публіцистики	6	15
9.	Некролог. Запис до книги музею	6	15
10.	Сатиричні жанри публіцистики	6	18
	Разом за модуль 2	30	78
	Разом	60	156

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1:				
Тема 1. Вступ до курсу «Художньо-опубліцистичні жанри». Мета, завдання, актуальність, професійна спрямованість курсу. З історії публіцистики. Авторські теоретичні класичні (традиційні) моделі публіцистики: виявлення критеріїв. Новітні теоретичні моделі публіцистики	Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем).	Бесіда, усне опитування або міні-тест	<i>Основна: 1, 2, 3, 4, 5, , 7, 8, 11, 13, 14; допоміжна: 3, 4, 15, 20, 25, 29, 30, 31 33.</i>	12
Тема 2. Публіцистична стаття. Жанри публіцистики в науковій літературі. Жанрові характеристики статті. Особливість публіцистичної статті. Жанрові різновиди публіцистичної статті (проблемна, оглядова, полемічна, літературно-критична, ювілейна, науково-популярна). Ста-	Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного за-	Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.	<i>Основна: 1, 2, 3, 7, 11, 12, 14, 16, 17;; допоміжна: 1, 2, 16, 18,19, 29, 30,37</i>	12

<p>тті в публіцистиці Олесь Гончара: проблематика, поетика. “Нотатки із сьогодення” Олесь Гончара – зразок проблемної статті: канони жанру, засоби аргументації, діалектика факту й образу. Стаття як форма втілення державотворчого мотиву</p>	<p>стосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).</p>			
<p>Тема 3. Нарис. Актуальність вивчення нарису. Термінологічний зміст поняття. Класифікація. Жанр сучасного нарису: інваріант і модифікації: загальний огляд проблеми. Нарисова творчість Олесь Гончара: знаки доби та індивідуальний стиль</p>	<p>Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов’язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного застосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.</p>	<p><i>Основна:</i> 1, 2, 3, 4, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16; <i>допоміжна:</i> 1, 4, 5, 11, 27, 29, 30, 33. 37</p>	<p>12</p>
<p>Тема 4. Есе як жанр публіцистики. Жанрова природа есе: історіографія проблеми. Визначення «есе». Історія виникнення та розвиток жанру. Жанрові ознаки есе. Внутрішньожанрова типологія та модифікації есе. Поетика та композиція есе. Есе-мініатюри Володимира Селіванова (Буряка) як зразок публіцистики початку ХХІ століття.</p>	<p>Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов’язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного застосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.</p>	<p><i>Основна:</i> 1, 2, 3, 4, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16; <i>допоміжна:</i> 1, 4, 5, 11, 27, 30, 33.</p>	<p>12</p>
<p>Тема 5. Авторська колонка у системі жанрів публіцистики. Актуальність проблеми. Історія жанру. Жанрові особливості авторської колонки та модифікації її форм. Аналіз</p>	<p>Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов’язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів,</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.</p>	<p><i>Основна:</i> 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16; <i>допоміжна:</i> 1, 4, 5, 11, 27, 30, 33.</p>	<p>12</p>

авторських колонок у сучасній українській періодиці.	таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного застосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).			
Змістовий модуль 2				
<p>Тема 6. Комунікативна стратегія промови. З історії жанру промови. Державотворчий зміст промов письменників-публіцистів ХХ ст. Промова в публіцистичній творчості Олесея Гончара: комунікативна стратегія. Проблемно-тематичний зміст промов М. Жулинського.</p>	<p>. Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного застосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.</p>	<p><i>Основна: 1, 2, 3, 4, 10, 11, 13; допоміжна: 1, 4, 5, 11, 27, 29, 30, 33.</i></p>	<p>12</p>
<p>Тема 7. Літературна критика в просторі журналістикознавства. Історіографія питання. Теорія рецензії в параметрах публіцистики. <i>Рецензія</i> як соціально-комунікативний феномен у публіцистиці Олесея Гончара. <i>Передмова як літературно-критичний жанр</i>. Концепція літературної критики Миколи Жулинського: морально-етичні засади та тематичне розмаїття. Комунікативна стратегія передмов Олесея Гончара</p>	<p>Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного застосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.</p>	<p><i>Основна: 1, 2, 3, 4, 11, 13, 15; допоміжна: 1, 4, 5, 10, 11, 13, 30, 33.</i></p>	<p>12</p>
<p>Тема 8. Малі (епістолярні) жанри публіцистики. Теоретичний вступ. Публіцистичний лист, відкритий лист, привітання, заява, звернення: соціально-комунікативні функції, структура змісту та пробле-</p>	<p>Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем) та</p>	<p>Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.</p>	<p><i>Основна: 1, 2, 3, 11, 13, 14, 15; допоміжна: 4, 5, 10, 11, 13, 30, 33.</i></p>	<p>12</p>

матика.	осмисленням їхнього практичного застосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).			
Тема 9. Некролог. Запис до книги музею. Історія жанру некролога. Інтертекстуальність як риса сучасного некролога. Особливість лексики. Поняття про жанр запису до книги музею. Класифікація записів до книги музею. Асоціативні та тематичні зв'язки з іншими творами різних жанрів. Мовно-стилістична палітра жанру запису до книги музею.	Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного застосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).	Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.	<i>Основна: 2, 3, 4, 11, 13, 14, 15;</i> <i>допоміжна: 1, 4, 5, 10, 11, 13, 17, 30.</i>	12
Тема 10. Сатиричні жанри. Сатиричні жанри журналістики: історіографія проблеми. Поняття про сатиру Фейлетон: історія та теорія жанру. Памфлет: структура змісту та проблематика.	Підготовка презентацій. Виконання студентами, тестових завдань, вправ, пов'язаних із систематизацією теоретичних знань (укладання опорних конспектів, таблиць, схем) та осмисленням їхнього практичного застосування (аналіз зразкових та написання й редагування публіцистичних творів).	Бесіда, усне опитування або міні-тест, коментування якості виконаних завдань.	<i>Основна: 10, 15, 17;</i> <i>допоміжна: 18, 24, 30, 35, 37</i>	12

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Модуль1

Тема 1

1. Складіть опорний конспект лекції, відповідаючи на завдання для самостійної роботи.
2. Напишіть есе: «Моя професія – журналіст чи редактор?»
3. Із списку рекомендованої літератури до курсу оберіть по 10, на ваш погляд, найбільш значущих праць: а) теоретичних, б) навчально-методичних та в) статей, опублікованих у журналах. Зробіть висновок про рівень дослідженості проблем редагування та які питання найбільше цікавлять учених.

Тема 2

1. Аргументуйте тезу «Стаття – оптимальна форма втілення державотворчого мотиву в публіцистиці».
2. Конденсуючи дефініції науковців (див. п.1 лекції), сформууйте комплексне визначення поняття «публіцистична стаття».
3. Знайдіть на шпальтах періодики публіцистичну статтю та проаналізуйте її канонічні риси.

Тема 3

1. Подайте вибірку дефініцій нарисів з указівкою авторів. Чим нарис відрізняється від оповідання? Яке з визначень, на ваш погляд, слід «підредагувати», тобто щось доповнити та змінити в ньому?
2. Звертаючись до змісту 3-го пункту плану лекції «Нарисова творчість Олеся Гончара: знаки доби та індивідуальний стиль», дайте відповідь на такі запитання:
 - Якими різновидами нарисів представлена творчість Олеся Гончара? Чому в нарисовому доробку митця багато портретних нарисів?
 - Відзначте прояв у публіцистиці письменника канонічних рис портретного та подорожнього нарисів та тенденцій до їх модифікацій (видозмін). Як у цих творчих процесах простежуються риси індивідуального стилю автора?
 - Прокоментуйте (з прикладами) характер документального (фактографічного) матеріалу в них та діалектику його зв'язку з образом. Як при цьому проявилася авторська своєрідність?
 - Окресліть тематику проблемних нарисів Олеся Гончара.
 - Яку функцію в нарисах виконують заголовки, метафори?
 - З'ясуйте характер втілення авторського «Я» у таких формах, як мемуарність, автобіографізм. Наведіть приклади.
 - Чи підтверджують нарисів Олеся Гончара таку канонічну рису цього жанру, як вільність композиції? Наведіть приклади
3. Напишіть портретний нарис для студентської газети «Сьомий поверх» про улюбленого журналіста або викладача.

Тема 4

1. З'ясуйте різні наукові погляди на специфіку жанру есе, диференційні (канонічні) риси, назвавши імена вчених, однією фразою – їх твердження. Чому есе називають «межовим» жанром?
2. Змодельуйте схематично або в таблиці чи тезисно типологію жанру есе, подавши різні класифікації. Які різновиди, на ваш погляд, найбільше відтворюють специфіку журналістики?
3. Доведіть, що есе-мініатюри Володимира Селіванова (Буряка) репрезентують постмодерну стилістику та тенденцію до інтелектуалізації масової свідомості.
4. Напишіть есе

Тема 5

1. Розкрийте зарубіжні та національні традиції в змісті та формі авторських колонок.
2. З'ясуйте поетику та проблемно-тематичний зміст авторських колонок українських письменників, зокрема розгляньте роль автора колонки як творця тексту й спостерігача, специфіку композиції, прояв постмодерної стилістики.
3. Подайте парадигму авторських дефініцій колонки як жанру та сформууйте власне комплексне визначення цього поняття.
4. Із періодики оберіть текст колонки та проаналізуйте її жанрову природу.
5. Напишіть колонку для студентської газети «Сьомий поверх».

Модуль2

Тема 6

1. Розкрийте диференційні (інваріантні) риси жанру промови. Подайте визначення цьому жанру.
2. Укажіть на різновиди промови, прокоментуйте дифузійні явища у її формі і змісті.
3. Проаналізуйте жанрову природу промови Олесь Гончара «Писати правду».

Тема 7

1. Перерахуйте жанри літературної критики. Розкрийте дискусійність проблеми приналежності жанрів літературної критики до системи публіцистичних жанрів, а не до науки про літературу.
2. Назвіть імена вчених, які вивчали літературну критику та однією тезою окресліть їхній вклад у її теорію..
3. На матеріалі одного випуску періодичних видань – «Літературної газети», журналів «Київ», «Дніпро», «Всесвіт» – з'ясуйте, у яких рубриках друкується літературна критика, жанрове її представлення, укажіть на проблематику, авторів.
4. Оберіть з «Літературної газети», журналів «Київ», «Дніпро», «Всесвіт» один твір як репрезентант літературної критики й проаналізуйте жанрову природу, публіцистичний зміст, єдність факту і образу, комунікативну стратегію, авторську майстерність.

Тема 8

1. Наведіть визначення поняттю «епістолярна публіцистика» та з'ясуйте її диференційні риси.
2. Розкрийте соціально-комунікативну прагматику публіцистичних листів Олесь Гончара. Укажіть на їх тематику та адресатів.
3. У чому полягає специфіка жанру відкритого листа? Окресліть їх комунікативну стратегію. Які проблеми в них порушував Олесь Гончар?
4. У формі таблиці або тезового конспекту подайте визначення жанрам привітання, заяви, звернення.

Тема 9

1. У чому полягає феномен такого жанру публіцистики, як запис до книги музею? Опишіть його типологію в творчості Олесь Гончара (різновиди, дифузійні явища, поетику)
2. Чи потрібен публіцистиці такий жанр, як некролог? Окресліть особливості індивідуального стилю Гончара – автора некрологів.
3. Яка теоретична та практична цінність знань про малі жанри публіцистики?

Тема 10

1. Коли зародилася сатирична публіцистика і чи змінилися сьогодні її функції?
2. Якими суспільно-політичними факторами можна мотивувати пошук нових або затухаючий інтерес до сатиричних жанрів публіцистики?
3. У якому жанрі сатиричної публіцистики вам би хотілося спробувати свої сили й чому?
4. Знайдіть у періодичних виданнях фейлетон, визначте його диференційні ознаки. Укажіть на засоби образного мовлення, розкрийте їхні функції. Висловіть власне ставлення до проблеми, порушеної у творі.

Разом індивідуальної роботи – 60 годин.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Інтерактивні лекції, евристичне навчання, кейс-метод, мозковий штурм, обмін думками (think-pair-share), взаємооцінювання (peer assessment), практико-орієнтоване навчання, творчі методи: інтерпретації, саморедагування.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестова перевірка знань, поточні контрольні роботи, підсумковий контроль (залік).

11. ПИТАННЯ ДО ЗАЛКУ

Модуль 1

1. Мета, завдання, актуальність, професійна спрямованість курсу
2. З історії публіцистики.
3. Авторські теоретичні класичні (традиційні) моделі публіцистики: виявлення критеріїв.
4. Новітні теоретичні моделі публіцистики
5. Жанрові характеристики статті. Особливість публіцистичної статті.
6. Жанрові різновиди публіцистичної статті (проблемна, оглядова, по-лемічна, літературно-критична, ювілейна, науково-популярна).
7. Статті в публіцистиці Олесь Гончара: проблематика, поетика.
8. “Нотатки із сьогодення” Олесь Гончара – зразок проблемної статті: канони жанру, засоби аргументації, діалектика факту й образу.
9. Стаття як форма втілення державо-творчого мотиву
10. Актуальність вивчення нарису.
11. Термінологічний зміст поняття «нарис». Класифікація.
12. Жанр сучасного нарису: інваріант і модифікації: загальний огляд проблеми.
13. Нарисова творчість Олесь Гончара: знаки доби та індивідуальний стиль
14. Жанрова природа есе: історіографія проблеми.
15. Визначення «есе».
16. Історія виникнення та розвиток жанру.
17. Жанрові ознаки есе. Внутрішньожанрова типологія та модифікації есе.
18. Поетика та композиція есе.
19. Есе-мініатюри Володи-мира Селіванова (Буряка) як зразок публіцистики початку ХХІ століття.
20. Авторська колонка у системі жанрів публіцистики. Історія жанру.
21. Актуальність проблеми.
22. Жанрово-стильові особливості авторська колонка та модифікації її форм.
23. Авторська колонка в сучасній українській періодиці.

Модуль 2

1. Комунікативна стратегія промови. З історії жанру промови.
2. Державотворчий зміст промов письменників-публіцистів ХХ ст.
3. Промова в публіцистичній творчості Олесь Гончара: комунікативна стратегія.
4. Проблемно-тематичний зміст промов М. Жулинського.
5. Літературна критики в просторі журналістикознавства. Історіографія питання.
6. Теорія рецензії в параметрах публіцистики.
7. Рецензія як соціально-комунікативний феномен у публіцистиці Олесь Гончара.
8. Передмова як літературно-критичний жанр.
9. Концепція літературної критики Миколи Жулинського: морально-етичні засади та тематичне розмаїття.
10. Комунікативна стратегія передмов Олесь Гончара
11. Малі (епістолярні) жанри публіцистики: загальна характеристика.
12. Публіцистичний лист, відкритий лист.
13. Привітання.

14. Заява.
15. Звернення: соціально-кому-нікативні функції, структура змісту та проблематика.
16. Некролог. Історія жанру некролога.
17. Інтертекстуальність як риса сучасного некролога. Особливість лексики.
18. Поняття про жанр запису до книги музею. Класифікація записів до книги музею.
19. Асоціативні та тематичні зв'язки з іншими творами різних жанрів.
20. Мовно-стилістична палітра жанру запису до книги музею.
21. Сатиричні жанри публіцистики: історіографія проблеми.
22. Поняття про сатиру.
23. Фейлетон: історія та теорія жанру.
24. Памфлет: структура змісту та проблематика.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	40	100
12	12	12	12	12		
Змістовий модуль 2					40	100
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5		
12	12	12	12	12		

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни: тексти лекцій, список наукової та навчальної літератури, запитання для самостійної та індивідуальної роботи, тестові завдання для заліку; ТЗН.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Галич В. М., Куцевська О. С. Дискурс авторського редагування публіцистичного твору: творча лабораторія Олесь Гончара : монографія. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 272 с.
2. Галич В.М. Жанрова система публіцистики Олесь Гончара в координатах доби: монографія. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2017. 276. с.
3. Галич В.М. Олесь Гончар – журналіст, публіцист, редактор: еволюція творчої майстерності : монографія. К. : Наук. думка, 2004. 816 с.
4. Галич В.М. Поетика публіцистичного тексту (на матеріалі творчості Олесь Гончара) : навч. посіб. К.: Шлях, 2006. 200 с.
5. Галич В. М. Щоб слово жило...: монографія. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 444 с.
6. Галич В. М. Жанрово-стильові особливості авторської колонки. Вісник Харківського національного університету імені В. М. Каразіна. Серія : Соціальні комунікації. 2009. Випуск 1. С. 45 – 51.
7. Глушко О. К. Художня публіцистика: європейські традиції і сучасність. К. : Арістей, 2010. 192 с.
8. Горохов В.М. Закономерности публицистического творчества. Пресса и публицистика. М. : Мысль, 1975. 190 с.
9. Житарюк М. Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство : монографія. Львів, 2008. 416 с.
10. Журбина Е.И. Теория и практика художественно-публицистических жанров. Очерк. Фейлетон. М.: Мысль, 1969. 399 с.
11. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: навч. посібник. Львів: ПАІС, 2004. 268 с.
12. Копистянська, Н. Х. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства : монографія. Львів : ПАІС, 2005. 368 с.
13. Лось Й. Публіцистика й тенденції розвитку світу. Львів : ПАІС, 2008. 376 с.
14. Михайлин І.Л. Основи журналістики. К.: ЦУЛ, 2003. 284 с.
15. Парцей М.П. Авторський фактор у публіцистиці Львів : Світ, 1990. 200 с.
16. Подлубнова Ю. О метажанрах, мегажанрах и других жанровых образах. URL: <http://www.proza.ru/2006/01/20-111>
17. Пельт, В. Д. Дифференциация жанров газетной публицистики : учеб.-метод. пособ. для студ. ф-тов и отд-ний журналистики гос. ун-тов. М. : Изд-во МГУ, 1984. 48 с.

ДОПОМІЖНА

1. Антонова О. В. «Зазираючи за горизонт». Національно-світоглядна публіцистика Миколи Жулинського: монографія / наук. ред.. В. М. Галич. Луганськ: ДЗ «Луганський національний ун-т ім.. Тараса Шевченка, 2014. 224 с.
2. Аргументация в публицистическом тексте (Жанрово-стилистический аспект) : учебное пособие. Свердловск : Изд-во Уральского университета, 1992.244 с.
3. Буряк В.Д. Сучасний термінологічний дискурс теорії публіцистики як інтелектуальний фактор. Вісник Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка. Філол. науки. 2008. № 3 (142). С. 5—12.

4. Василик Л. Є. Світоглядна публіцистика сучасних літературно-художніх видань: концептосфера національної ідентичності: монографія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 416 с.
5. Василик Л. Є. Номінативний та метафоричний концепти в публіцистичному тексті. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Сер. Філол. 2007. №766. Вип. 51. С. 249–252.
6. Гончар Олесь. Твори у 12 т. / Національна академія наук України. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка. К.: Наукова думка, 2012. Т. 9: Публіцистика / Упорядкування та післямова В. М.Галич. Коментарі В. В. Галич, О. А. Галич. 888 с.
7. Головкин Б. Н. Интертекст в массмедийном дискурсе. М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2012. 2064 с.
8. Гончар Олесь. Чим живимо: На шляхах українського Відродження. К.: Укр.. письменник, 1993. 400 с.
9. Григораш Д.С. Журналістика у термінах і виразах. Львів: Вища школа, 1974. 296 с.
10. Гришина С.В. Українська публіцистика 60-х і 90-х років ХХ століття в контексті національного відродження (ідеї і тенденції): дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08. К., 2004. 185 с.
11. Дацишин Х.П. Метафора в сучасному українському політичному дискурсі: за матеріалами преси 1995–2002 років : довідник. Львів : ПАІС, 2004. 260 с.
12. Дацишин Х.П. Метафора в українському політичному дискурсі (за матеріалами сучасної періодики): дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08. Львів, 2004. 208 с.
13. Дзюба Т. А. Спрага народу і спрага Вітчизни. Публіцистика друг. пол. ХІХ. – перш. трет. ХХ ст.: модель національної ідентичності : монографія. Чернігів: Видавець Лозовий В. М., 2012. 368 с.
14. Зражевська Н. І. Розуміння медіа культури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіа контроль: монографія. Черкаси: Видавець Ю. Чебаненко, 2012. 408 с.
15. Кайда Л.Г. Эффективность публицистического текста / под ред. Я.Н. Засурского. М. : Изд-во Моск. ун-та, 1989. 183 с.
16. Качкан В. Жанри публіцистики. К.: КДУ ім. Т.Г. Шевченка, 1988. 120 с.
17. Казакова Т. В. Поетика жанру некролога [Електронний ресурс]. Наукові записки інституту журналістики. К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2003. Т. 11. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1528>
18. Ким, М. Н. Жанры современной журналистики. С.Пб. : Изд-во Михайлова В. А., 2004. 355 с.
19. Кройчик, Л. Е. Система журналистских жанров. Основы творческой деятельности журналиста : учеб. для студ. вузов по спец. «Журналистика» / ред.-сост. С. Г. Корконосенко. С.Пб. : Знание, СПбИВЭСЭП, 2000. С. 125–167.
20. Лазебник Ю.А. Проблемы літературної майстерності в журналістиці. К. : Держполітвидав України, 1963. 266 с.
21. Лазебник Юхим. Публіцистика в літературі. Літературно-критичне дослідження. К.: Рад. письменник, 1971. 320 с.
22. Михайлин І.Л. Журналістика як всевіт : вибрані медіа дослідження. Х. : Прапор, 2008. 512 с.
23. Москаленко А.З. Теорія журналістики : навч. посіб. К. : Експрес-об'ява, 1998. 335 с.
24. Подолян М. Публіцистика як система жанрів. К. : Київський ун-т, Інститут журналістики, Центр вільної преси, 1998. 48 с.
25. Прилюк Д.М. Теорія і практика журналістської творчості: проблеми майстерності. К. : Вища школа, 1983. 280 с.
26. Серажим К.С. Структура публіцистичного тексту: загальні підходи до текстологічного аналізу. Наукові записки Інституту журналістики. К., 2000. Т. 1. С. 103–114.

27. Стуфляева М.И. Образные ресурсы публицистики. М : Мысль, 1982. 176 с.
28. Теорія і практика радянської журналістики (Основи майстерності. Проблеми жанрів): навч. посібник / під ред. В.Й. Здоровеги. Львів: Вид-во при Львівському ун-ті, 1989. 328 с.
29. Соловійова Ю. Мотиви державотворення в письменницькій публіцистиці кін. ХХ – поч. ХХІ ст.: монографія / наук. ред.. В. М. Галич. Луганськ: ДЗ «Луганський національний ун-т ім. Тараса Шевченка, 2014. 224.
30. Тертычный, А. А. Жанры периодической печати : учеб. пособ. М. : Аспект Пресс, 2000. 312 с.
31. Ученова В.В. Методы исследования генезиса публицистики. Методы исследования журналистики. Ростов-на-Дону: Изд-во Ростовского университета, 1984. С. 7.
32. Ученова В.В. Основные направления разработки теории публицистики : учеб.-метод. пособ. М. : Изд-во Моск. ун-та, 1978. 68 с.
33. Чекмишев О.В. Міфо-символічна система публіцистичних текстів Симона Петлюри в контексті національної міфології: дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08. К., 1996. 174 с.
34. Черепанов М. Таинства мастерства публициста. М. : Мысль, 1984. 150 с.
35. Шибаева Л. Жанры в теории и практике журналистики. Журналистика. 2000, 8 сент. (№17). URL: <http://www.relga.rsu.ru/n47/jur47.htm>
36. Шлемкевич М. Новочасна потуга (Ідеї до філософії публіцистики). Верхи життя і творчості. Промови-доповіді. Життя і мислі. Нью-Йорк; Торонто, 195 . Т. 5. 1958. С. 109–146.
37. Яворська Г. Політичні метафори і політичні сюжети: замітки до діалогу Україна і Європейський Союз. Дзеркало тижня. 2002. 8 берез.
38. Яременко С.А. Мовне питання в науково-публіцистичних джерелах кінця ХІХ – початку ХХ ст.: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. К., 2004. 222 с.

ТЕКСТИ ДЛЯ АНАЛІЗУ

1. Андрухович Ю. Диявол ховається в сирі // Вибрані спроби. К. : Критика, 2006. 320 с.
2. Драч І. Будемо рівними серед рівних. Культура і життя. 1992. 1 лют.
3. Драч І. Від Форуму до Форуму. К. : Видавець «Форум творчої молоді України», 2006. 272 с.
4. Драч І. Я чую цю землю. Літ. Україна. 2006. 28 верес.
5. Дудар Євген. Автопортрет з натури. Штани з Гондурасу. К.: Український письменник, 1993.
6. Дудар Євген. Лист запорожців – волелюбних хлопців яничарам – в Україні і не в Україні сушим. Плацдарм. К.: Феміна, 1996.
7. Дудар Євген. Хунта діє. Плацдарм. К.: Феміна, 1996.
8. Дудар Євген. Час розплати настав. Плацдарм. К.: Феміна, 1996.
9. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період. К. : Основи, 1993. 126 с.
10. Забужко О. Letmureoplego. 15 текстів про українську революцію. К. : Вид-во факт. 2006
11. Масенко Л.Т. Мова і політика. К. : Соняшник, 1999. 100 с.
12. Масенко Л.Т. Мова і суспільство: постколоніальний вимір. К. : Вид. дім «КМ Академія», 2004. 164 с.
13. Мовчан П. Твори : в 3 т. К. : Видавничий центр «Просвіта», 1999 Т. 3: Координати часу : літературно-критичні статті, публіцистика, есе. 1999. 584 с.
14. Мовчан П. Хто знає історію, витоки свого народу, тому швидше розвидняється.
15. Мушкетик Ю. Тиждень незалежності, або Якщо не загинемо в чергах. Літ. Україна. 1991. 19 груд.

16. Олійник Б. Вибрані твори : у 2 т. К. : Вид-во «Укр. енциклопедія». Т. 2: Переклади. Публіцистика / уклад. Слободяник А.Я., Зяблюк М.П., Луків М.В., Янко Д.Г. 2006. 608 с.
17. Олійник Б. Криниці моралі та духовна посуха : статті, виступи, публіцистичні роздуми, інтерв'ю. К. : Рад. письменник, 1990. 278 с.
18. Олійник Б. Хто наступний? К. : Оріяни, 1999. 32 с.
19. Павличко Д. Біля мужнього світла : літ.-критичні статті, спогади, виступи. К. : Рад. письменник, 1988. 336 с.
20. Павличко Д. Бути вільною людиною і вільною нацією. *Українська національна ідея* : статті, виступи, інтерв'ю, документи. К. : Основи, 2004. С. 11–13.
21. Павличко Д. Українська національна ідея : статті, виступи, інтерв'ю, документи. К. : Основи, 2004. 771 с.
22. Яворівський В. На Майдані. Літ. Україна. 2006. 21 верес.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечний світ України. URL: <http://www.ukrlibworld.kiev.ua>
2. Електронна бібліотека України. URL: <http://www.lib.com.ua>
3. Інформаційні ресурси в електронному репозиторії Приватного вищого навчального закладу «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». URL: ????????
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua>
5. Національна парламентська бібліотека. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
6. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>.
7. Рівненська централізована бібліотечна система (Київська, 44, Рівне). URL: <https://www.facebook.com/cbs.rivne/>.
8. Українська бібліотека. URL: <http://www.lib.org.ua>
9. Наукова періодика Інституту журналістики. URL: www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/
10. Фахові видання. Інститут журналістики. URL: www.journ.univ.kiev.ua/periodyka/index.php/fakhovi-vydannia.html
11. Наукові записки Інституту журналістики. Наукова бібліотека імені М. Максимовича. URL: www.library.univ.kiev.ua/ukr/fonds/univmag/poshuk.php3?them_key=Наукові...